

Source :

ชนิด ลึก

Date : 24 พ.ค. 2559 Page :

3

No :

59237564

โรคภัย...กลไก 'ช้อนหวาน'

3. **“โรคติดหวาน”** กลายเป็นปัญหาคุกคามสุขภาพของคนไทยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนทำให้ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ต้องรีบเสนอให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ลงมติเห็นชอบเรื่องการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพด้านอาหารและโภชนาการ ด้วยการจำกัดเก็บภาษีเครื่องดื่มที่มีปริมาณน้ำตาลเกินเกณฑ์มาตรฐาน

ปรากฏว่าในที่ประชุม สปท.วันที่ 26 เมษายน 2559 ลงมติด้วยคะแนนเสียง เห็นด้วย 153 ไม่เห็นด้วย 2 และงดออกเสียง 6

หมายความว่า สปท.จะส่งเรื่องนี้ให้คณะ

รัฐมนตรีพิจารณาออกเป็นกฎหมาย ถือเป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่จะมีการจัดเก็บภาษีตามปริมาณน้ำตาลในเครื่องดื่ม มีการเสนอเก็บภาษี 2 อัตรา คือ หักใส่น้ำตาลมากกว่า 6-10 กรัมต่อ 100 มิลลิลิตร เก็บภาษีสูงขึ้นไม่น้อยกว่า 20% ของราคาขายปลีก และมากกว่า 10 กรัมต่อ 100 มิลลิลิตร จัดเก็บภาษีไม่น้อยกว่า 25% เป้าหมายหลักของเครื่องดื่มที่คาดว่าจะทำให้คนไทยติดหวาน คือ “ชาเขียว” และ “น้ำผลไม้” เพราะใส่น้ำตาล 8-13 ช้อนชาต่อขวด มีคนนิยมซื้อดื่มทั่วประเทศ เฉพาะตลาดชาเขียวอย่างเดียวมูลค่าสูงถึง 4 หมื่นล้านบาทต่อปี เครือข่ายต่อต้านการกินหวานคาดหวังว่า เมื่อราคาขายต่อขวดของกลุ่มเครื่องดื่มที่ใส่น้ำตาลเยอะๆ แพงขึ้นลูกค้าจะได้คิดหนักก่อนควักเงินซื้อ และอาจเปลี่ยนใจเลือกเครื่องดื่มที่ใส่น้ำตาลน้อยราคาถูกแทน

คนไทยติดหวานแค่ไหน?

องค์การอนามัยโลกตั้งค่ามาตรฐานของน้ำตาลที่ควรกินต่อวันไว้ว่า ผู้ชายไม่เกิน 37.5 กรัม หรือ 9 ช้อนชา ส่วนผู้หญิงไม่เกิน 25 กรัม หรือ 6 ช้อนชา ขณะที่โครงการเด็กไทยไม่กินหวาน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เปิดเผยข้อมูลการสำรวจการบริโภคน้ำตาลของคนไทยปี 2544 พบว่าสูงถึง 20 ช้อนชาต่อวัน หรือเกือบ 80 กรัม คนไทยกินหวานกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ 3-4 เท่า ทำให้มีความพยายามรณรงค์ให้ลดการกินหวาน แต่ดูเหมือนไม่ได้รับการตอบรับมากนัก เพราะผ่านไป 10 ปี ผลสำรวจในปี 2554 พบว่าคนไทยกินน้ำตาลเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมขยับขึ้นไปสูงถึง 25 ช้อนชาต่อวัน หรือประมาณ 100 กรัม หมายความว่าเพิ่มขึ้น 2.3 เท่าในช่วงเวลา 10 ปี

เครื่องดื่ม “เสียภาษี” 3 ชนิด

- 1 น้ำอัดลม เครื่องดื่มชูกำลัง ➡ 20%
 - 2 โซดา ➡ 25%
- เก็บภาษีได้ 1.6 - 2 หมื่นล้านบาท

มูลค่าตลาด “ชาเขียว” 4 หมื่นล้านบาท

หนึ่งในสาเหตุสำคัญคือ ชาเขียวและน้ำผลไม้ที่วางขายในร้านสะดวกซื้อ ถือเป็นสินค้าขายดีมีหลากหลายยี่ห้อให้เลือกซื้อ จึงเสนอให้ควบคุมการกินน้ำตาลในเครื่องดื่มประเภทนี้ โดยเก็บภาษีจากที่เคยได้รับการยกเว้นมาตลอด ที่ผ่านมากับภาษีเพียงน้ำอัดลม โซดา และเครื่องดื่มชูกำลัง

“ทีมข่าว คม ชัด ลึก” ออกสำรวจปริมาณน้ำตาลที่ผสมในเครื่องดื่มชาเขียวและน้ำผลไม้ที่วางขายในร้านสะดวกซื้อพบว่า ส่วนใหญ่มีประมาณ 10-32 กรัมต่อขวด หรือประมาณ 6-10 ช้อนชา แต่ที่น่าสนใจคือ มีน้ำผลไม้และชาเขียวชื่อดังบางยี่ห้อ ใช้วิธีไม่ใส่คำว่า “น้ำตาล” ในฉลาก แต่หลีกเลี่ยงไปใส่คำว่า “ฟรุกโตส” แทน ซึ่ง ฟรุกโตส (Fructose) เป็นหนึ่งในชื่อเรียกทางวิทยาศาสตร์ของ “น้ำตาลทราย” นั่นเอง เช่น เครื่องดื่มชาเขียวผสมน้ำผึ้งยี่ห้อหนึ่งระบุในฉลากว่า น้ำตาล 3.5 เปอร์เซ็นต์ ฟรุกโตส 9.5 เปอร์เซ็นต์ โดยไม่ระบุจำนวนกรัมว่ามีปริมาณเท่าไร นับเป็นหนึ่งในกลไกการหลบเลี่ยงไม่ระบุชื่อเท็จจริงของส่วนผสมน้ำตาลที่ชัดเจนให้ลูกค้าได้รับทราบ

“เพชร แก้วกล้า” ผู้ประสานงานโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งกลไกคุ้มครองผู้บริโภค ความปลอดภัยด้านอาหารภาคประชาชน มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค ยอมรับว่า การใช้ชื่อวิทยาศาสตร์หรือศัพท์เฉพาะยากๆ มาใส่ในฉลากแทนคำศัพท์

หวานซ่อนพิษ

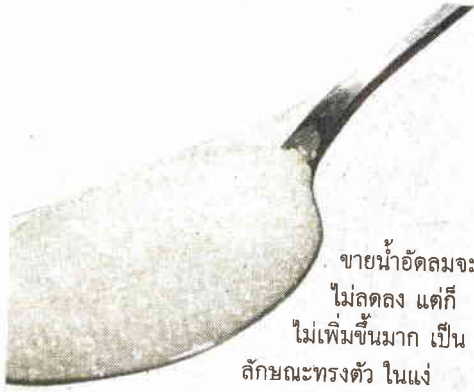
***ปริมาณน้ำตาลนอกมื้ออาหาร* ไม่ควรเกิน 6 ซ่อนซาต่อวัน**

ที่คนทั่วไปรู้จัก ถือเป็นความไม่โปร่งใสและเอาเปรียบผู้บริโภค เครื่องขายคั้มครองผู้บริโภคพยายามเรียกร้องให้หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องเข้ามาควบคุมหรือออกกฎระเบียบไม่ให้ใช้คำศัพท์เหล่านั้น เช่นเดียวกับสารกันบูด ผงชูรสในขนมปัง หรือขนมกรอบแกรบ ก็ใช้วิธีนี้เช่นเดียวกัน ส่วนเรื่องการจัดเก็บภาษีน้ำตาลในเครื่องดื่มถือเป็นเรื่องที่รัฐบาลต้องรีบทำอย่างเร่งด่วน เพราะคนไทยกำลังติดหวาน ส่งผลให้เกิดโรคอ้วน ซึ่งทำลายสุขภาพในระยะยาว โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก

“มาตรการเก็บภาษีเป็นแนวทางที่ถูกต้อง เพราะอยากให้ราคาเครื่องดื่มกลุ่มนี้แพงขึ้นมากๆ เพราะไม่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ถึงแม้บางคนมองว่าต่อให้ราคาสูงขึ้นคนก็ยังซื้อดื่ม แต่ต้องมองว่าอย่างน้อยก็มีเงินส่วนหนึ่งเข้ารัฐ ดีกว่าไม่มีอะไรเลย ทุกวันนี้ผู้ประกอบการได้ประโยชน์อย่างเดียว ทำน้ำ

หวานขายได้เงินเยอะเยอะ ส่วนคนไทยต้องป่วยแล้วรัฐต้องมารับภาระรักษาในอนาคต หากเป็นไปได้ อยากเสนอให้นำเงินภาษีสรรพสามิตที่เก็บเพิ่มในส่วนนี้ไปจัดตั้งเป็นกองทุนพิเศษขึ้นมา เพื่อดูแลรักษาผู้ป่วยโดยเฉพาะ ดีกว่าเก็บภาษีแล้วเอาไปรวมๆ กับภาษีส่วนอื่น” พชร แนะนำ

ขณะที่ “นณริฏ พิศลยบุตร” นักวิชาการสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) แสดงความเห็นว่าการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มน้ำตาลเป็นเรื่องที่ดีมาก เพราะการกินน้ำตาลทำให้เกิดโรคเบาหวาน โรคอ้วน เป็น 2 โรคฮิตที่คร่าชีวิตคนไทยจำนวนมากในแต่ละปี ภาษีส่วนนี้จะมีส่วนช่วยในการลดต้นทุนรายจ่ายทางด้านสวัสดิการภาครัฐในการดูแลผู้ป่วย ที่มีปัญหาจากการกินหวาน ตัวอย่างงานวิจัยของเม็กซิโก ปี 2556-57 พบว่าหลังเก็บภาษีทำให้คนหันไปซื้อน้ำเปล่าดื่มมากขึ้น แม้ตัวเลขการ

ขายน้ำอัดลมจะ
ไม่ลดลง แต่ก็
ไม่เพิ่มขึ้นมาก เป็น
ลักษณะทรงตัว ในแง่

เศรษฐศาสตร์ถือว่าดี เพราะไม่
ขยายตัว ส่วนฝรั่งเศสพบว่าเมื่อเก็บภาษีสูงร้านค้า
ปลีกก็ขายแพงขึ้น คนซื้อน้ำหวานดื่มน้อยลง”

“อยากเสนอว่า นอกจากขึ้นภาษีจากปริมาณ
น้ำตาลในเครื่องดื่มแล้ว รัฐควรเก็บภาษีจากการผลิต
หรือการขายน้ำตาลโดยตรงด้วย เพราะคนไทยกิน
หวานจากอาหารหลายชนิด ไม่ใช่เครื่องดื่มอย่างเดียว
เมื่อราคาน้ำตาลในท้องตลาดสูงขึ้น การบริโภคก็จะ
ค่อยๆ ลดลง แน่แน่นอนว่าอาจไม่เห็นผลในวันสองวัน
แต่น่าจะเห็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในระยะยาว
แต่ต้องระวังว่า จะมีการเปลี่ยนไปใช้สารเคมีแทน
ความหวานใส่แทนน้ำตาล ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อ
ผู้บริโภคเช่นกัน รัฐต้องควบคุมสารแทนความหวาน
เหล่านี้ด้วย”

“มาตรการเก็บภาษีเป็นแนวทาง
ที่ถูกต้อง เพราะอยากให้ราคา
เครื่องดื่มกลุ่มนี้แพงขึ้นมากๆ
เพราะไม่มีประโยชน์ต่อร่างกาย
ถึงแม้บางคนมองว่าต่อให้ราคาสูง
ขึ้นคนก็ยังซื้อดื่ม แต่ต้องมองว่า
อย่างน้อยก็มีเงินส่วนหนึ่งเข้ารัฐ
ดีกว่าไม่มีอะไรเลย”

เจ้าหน้าที่กรมสรรพสามิต ส่วนจัดเก็บภาษี
เครื่องดื่ม อธิบายว่า ขณะนี้กำลังรอกฎหมายที่จะ
ให้จัดเก็บเครื่องดื่มที่ผสมน้ำตาลหรือไม้อย่างไร ที่
ผ่านมากรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีจาก “น้ำอัดลม
เครื่องดื่มชูกำลัง” ร้อยละ 20 “โซดา” ร้อยละ 25
ถือเป็น 3 เครื่องดื่มหลักที่เก็บภาษี นอกนั้นเป็น
น้ำแอปเปิ้ล น้ำกีวี น้ำแร่บางชนิดที่ไม่ได้มาจาก
ธรรมชาติ แต่ยังไม่เคยเก็บจากเครื่องดื่ม ชา กาแฟ
หากเป็นน้ำผลไม้ที่มีส่วนผสมของผลไม้เกินร้อยละ
10 ก็ไม่ต้องเสียภาษี โดยใช้วิธีคิดภาษีนั้น บริษัท
จะแจ้งว่าราคาต้นทุนบวกกำไรเท่าไร จากนั้นคำนวณ
ภาษีจากข้อมูลการผลิตที่แจ้งมาร้อยละ 20 หรือ 25
ตามที่กฎหมายกำหนด

เมื่อเก็บภาษีแล้วทำให้ราคาเครื่องดื่มผสม
น้ำตาลเหล่านี้แพงขึ้น คนไทยยังซื้อกินต่อหรือไม่?
โรคติดหวานลดลงหรือไม่?

คำตอบเหล่านี้ยังไม่แน่ชัด แต่ประเมินกันว่า
รัฐจะมีรายได้จากภาษีสวนนี้ปีละกว่า 1 หมื่นล้าน
บาท อย่างแน่นอน หลายฝ่ายจึงอยากให้รัฐบาล
เร่งสปีด ริดภาษีน้ำตาลในน้ำหวานเหล่านี้ให้เร็ว
ที่สุด !

● ทีมข่าวรายงานพิเศษ ●